

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זא תשבת מפי זרעו

ספר כשרות תפילין ומזוזות

בווהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

מפתח

- סימן א. סוגי אנשים שקונים תפילין ומזוזות.
 סימן ב. כור המבחן באיזו מדריגה עומדים (אדם ניכר... בכיסו).
 סימן ג. מעשה נורא עם הרב ר' אליעזר זירקין שליט"א.
 סימן ד. כמה רבבות מואחב"י היו מניחים כל יום תפילין פסולים, שהבתים לא היו מרובעות.
 סימן ה. נוסח המודעה שנדפסה ב"מדריך לבשרות".
 סימן ו. המזוזות שיש לנו - האם הם באמת כשרים?
 סימן ז. מעשה נורא מספר "הגן".
 סימן ח. מעשה נורא מאוירון שנפל עם 179 בני אדם ורק 5 יהודים ניצלו.

בשרות תפילין ומזוזות

בו יבואר בירורים נוראים מה שנתגלה לנו מספר "מחקר סת"ם", בעניני תפילין ומזוזות, ובפרקים האלו רואים גודל השכר למי שיש לו תפילין ומזוזות כשרים, והעונש למי שאין לו.

❦ סימן א ❦

סוגי האנשים שקונים תפילין ומזוזות

המדקדק ביותר על כשרות התפילין, קונה את התפילין אצל סופר תלמיד חכם וירא שמים, וקונה תפילין ומזוזות מהודרים ביותר, ולא איכפת לו אודות יקרות התפילין והמזוזות*, כי העיקר אצלו שיהיו בתכלית ההידור.

א. עיין שער המצות להאריז"ל פרשת עקב (מצות צדקה), וזה לשונו: בענין הצדקה והמצות, לא היה קמצן כלל... גם כשהיה קונה איזה מצוה, כגון תפילין, או אתרוג, לא היה מקפיד לדעת כמה יתן במצוה ההיא, אלא היה פורע כל מה שהיו שואלים לו בפעם (ראשונה), והיה אומר למוכר, הרי המעות לפניך, קח כל מה שתמצא. וכמו שכתב בזהר בפרשת תרומה (דף קכ"ח ע"א). עכ"ל.

ואם שמוע ישמע על הקלף שאינו כראוי, או על הבתים והרצועות וכדומה, הוא קונה פרשיות אחרות או בתים אחרים, כי העיקר אצלו שיהיה בתכלית הכשרות, ואם מפזרים כסף בזמנים אלו על בגדים או על מידי דאכילה, כל שכן שצריכים לפזר על מצוות גדולות וחשובות כתפילין ומזוזות. **סתם** מדקדק במצוות קונה אצל סופר תלמיד חכם וירא שמים, אבל רוצה דוקא שיהיה בזול.

אנשים פשוטים הולכים לחנות הספרים, וקונים אצל בעל החנות (דבדרך כלל הוא יהודי שמעוטר בזקן ופיאות) ומבקשים לקנות מזוזה או זוג תפילין כשרים, ואפילו מהודרות. לדאבונינו נכשלים קונים אלו בקניית תפילין ומזוזות פסולים לגמרי, שנפוצים היום לאלפים ולרבבות, בעוה"ר. **המוני העם** (שתוקף יהדותם הוא למחצה לשליש ולרביע) **הולכים למאנהעטן וקונים בחנות גדולה** (הנקראת דעפארטמענט סטאר) **תפילין ומזוזות סתם, שאין להם שום חזקת כשרות.**

❧ סימן ב ❧

בור המבחן באיזה מדריגה עומדים (אדם ניכר ... בביסו)

בקניית התפילין והמזוזות ניכרת מידת התקרבותו של האדם להשי"ת. אם הוא מסוג א': שמדקדק ביותר על כשרות התפילין, אזי לא איכפת ליה אם עולה כסף, כי הוא רוצה דוקא תפילין או מזוזות כשרים ומהודרים ביותר.

אם הוא מסוג ב':

סתם מדקדק במצוות, הרי שמוכן לשלם כסף שיהיו התפילין או המזוזות כשרים למהדרין, אבל אינו מוסר את נפשו בעד זה, ואם אינו מוצא תפילין או מזוזות מהודרים ביותר, לא ימסור נפשו בעד זה, דהרי לא מצא.

אם הוא מסוג ג':

הוא מאותם האנשים שנקראים "א איד ביז די קעשענע", דאם נוגע כבר לכיסו, אינו מעוניין לקנות תפילין כשרים ומהודרים, ודי בעבורו אם יקנה את זה בחנות "כלבו"...

❧ סימן ג ❧

מעשה נורא מהקלף, עם הרב ר' אליעזר זירקינד שליט"א
בחדש אדר תשד"ם, נודע בשער בת רבים שהקלף של תפילין שכמה אנשים
 מבני ישראל החרדים לדבר ה' בארצינו הקדושה ובחוץ לארץ
 משתמשים בהם, נעבד בבתי חרושת של עכו"ם, בלי שום השגחה או סימונים,
 והדבר נשתתק אז בלי פירסום ורעש.

ברם זכור אותו האיש לטוב, הרב החסיד ר' אליעזר זירקינד שליט"א, סופר
 ושו"ב חשוב, חסיד חב"ד, שכשנודע לו שכל הקלף שמכרו אז היו
 פסולים ממש, ועפ"י הלכה נכתבו כל ספרי תורה, תפילין ומזוזות בפסול,
 התקשר לרב אחד בטלפון, שיבוא אליו בהקדם הכי האפשרי.

כשהגיע הרב... לביתו, סיפר לו, איך שרוב יהדות החרדית משתמשים
 בתפילין ומזוזות פסולים ל"ע, וקוראים בספרי תורה פסולים, וזאת,
 לא משום שהסופרים אינם יראים ושלמים, אלא משום שהקלף נעשה בפסול.
 והסביר לו מציאות והשתלשלות הענינים. גם הראה לו המקורות בספרי הלכה,
 שאף בדיעבד פסולים. אחר כך שאל אותו, כדת מה לעשות, ואמר לו: יש לכם
 הכח והאמצעים לפרסם דבר זה, על כן תעשו למען השם מה שביכלתכם.

על זה ענה הרב... להרב זירקינד: ראשית, צריכים לפרסם בכל העתונים
 שנתהווה מכשול גדול בקלף שסופרי סת"ם חרדים קונים עבור כתיבת
 תפילין ומזוזות, שכולם פסולים בעוה"ר, על כן יפרסם נא כבודו בעתונים,
 שאלו שכתבת להם ספרי תורה תפילין ומזוזות על הקלף שלא היה כשר, יבואו
 אליו ויכתוב להם תפילין ומזוזות וספרי תורה שנכתבו על קלף כשר שנעשה
 בתכלית הכשרות, חינם אין כסף.

הרב זירקינד שליט"א כתב מכתב על אתר, והדפיסו בעתון "דזשואיש פרעס",
 וציוה לתלות צילום של המכתב גם בכל בתי כנסיות ובתי מדרשות,
 שהוא מוכן לכתוב מחדש תפילין ומזוזות בחינם, וכן עשה. אבל לדאבונינו
 שום סופר אחר לא עשה כמעשהו של הרב זירקינד.

ב. עיין שו"ע או"ח הל' תפילין (סימן ל"ב סעיף כ'), וזה לשונו: **עונש הסופר**
מרובה, לכן צריך להיות מאוד ירא שמים וחרד לדבר השם כו', עכ"ל.
 וכתב ע"ז בעטרת זקנים שם, וזה לשונו: מכל שכן שלא ליתן לנערים
 המתלמדים לכתוב תפילין, ובודאי עתיד ליתן את הדין. על כן ראוי
 למנות בכל פלך ובכל עיר ועיר כותבי תפילין מהוגנים כמו שממנים

שנית: צריכים לעשות צילומים מכל המראי-מקומות, ולשלחם לגדולי הרבנים, שיכתבו תשובות אודות ענין זה, כדי שכאשר ישאלו אותם בני אדם, ידעו תיכף את המצב לאשורו, ויענו הלכה למעשה.

הרב ישב איתו משך לילה אחת, וצילמו מכל ספרי השו"ע והפוסקים (אגב, הרב זירקין שליט"א יש לו ספרי ענקית, שהכילה אלפי ספרים יקרי המציאות), ועוד באותה לילה שלחו את הצילומים לכל הרבנים החשובים. [אגב, הרב זירקין שליט"א היה מעבד קלף במרתף שבביתו, אבל לא היה מספיק בעד כל הקונים שלו, והוצרך לקנות גם כן ממקומות אחרים].

בעזר השם עלה בידו אז, שכמה וכמה אנשים מבני ישראל, בארץ ישראל ובארה"ב, קנו אז קלף אצל יהודי אחד בארץ ישראל, שהיה מעבד את הקלף מתחילה ועד סוף, ואף שעלה ביוקר. שילמו אז ארבעה או ששה דאלאר בעד כל קלף של מזוזה.

❧ סימן ד ❧

כמה רבבות מאהב"י היו מניחים כל יום תפילין פסולים, שהבתים לא היו מרובעות

בספר מחקר סת"ם דף נה (חלק א') מובא וזה לשונו:

בשנת תשל"ה יצא מודעה בנדון הבתים הפסולים ב"מדריך לכשרות", בארצות הברית, (ירחון דהתאחדות הקהלות²), על מה שנתוודע שבארצנו הקדושה המכשולות הגדולות בענין הבתים של התפילין, שבעל הבית שעוסק בענין עשיית הבתים, הוציא מכשול גדול מתחת ידו, שרוב הבתים שעשה נמרחו עם טיחיד, ותהום כל העיר, וכולם רצו לרבנים לשאול שאלות על התפילין שלהם, והרבנים הגדולים פסקו שהתפילין פסולים.

שוחטים ובודקים, עכ"ל. וכתב על זה בפרמ"ג (משבצות זהב) ס"ק י"ט, וזה לשונו: **בוודאי עונש הסופר יותר מהשוחט מאכיל טריפות, דזה לאו וזה מכשיל במ"ע**, שאין מניחין תפילין. ואף אם נאמר ל"ת חמור מעשה (יבמות פ"ק), מכל מקום ברכה לבטלה [עיין או"ח סימן רט"ו ד]י"א דהוה לא תעשה ד"ת בכל יום [עיין מג"א שם ס"ק ו'], עכ"ל.

ג. שנה ב', קונטרס י' (כרך ב'), אלול-תשרי תשל"ה-ל"ו.

ד. עיין להלן במודעה אות ג'.

ואלו שמוותיהם:

הגאון בעל מנחת יצחק זצ"ל, גאב"ד פאפא זצ"ל, גאב"ד צעליס זצ"ל, גאב"ד קאפיש זצ"ל, גאב"ד שארמאש זצ"ל, יבלח"ט הגאון בעל שבט הלוי שליט"א, הגאון בעל משנה הלכות שליט"א, ועוד. גם כ"ק אדמו"ר מקלויזנבורג זצוק"ל כתב תשובה באריכות לאיסור על הבתים האלו. וב"ה ישראל קדושים הם, שמאז שנתפרסם הענין לא האמינו כבר לאף אחד, ולקחו רק בתים לבנים, שרואים בחוש שלא טחו אותם בטיח. ומאז נתרבו בעזרת השם יתברך עוד כמה אברכים יראים ושלמים שעושים בתים על צד היותר טוב, וכעת יכולים לקנות אצל אברכים אלו, אבל צריכים לברר מי המה הנאמנים.

❧ סימן ה ❧

נוסח המודעה שנרפסה ב"מדריך לבשרות"

זה לשון המודעה שנתפרמה בשנת תשל"ה ב"מדריך לבשרות": היות שבזמן האחרון נפרץ גם בין אנ"ש המדקדקים במצוות, שקונים תפילין ומזוזות מן הבא בידם, ומחמת חסרון ידיעה נכשלים לפעמים במצוות עשה דאורייתא, משום שאינם מדקדקים להזהר ממי נכתב. וביותר נפרץ הדבר בהבתים של תפילין, הן בהבתים שנעשו בארץ ישראל והן בהבתים שנעשו בחו"ל, כי נמצא כמה שנעבדו על ידי אנשים ירא שמים שנעשו בתחילה באופן שיש חשש בכשרותם. על כן ראינו לנכון להודיע לאנ"ש המדקדקים במצוות שיהי' בלי שום פקפוק, ובפרט במצות עשה דאורייתא שנוהגת בכל יום ויום^ה, שיזהרו על כל פנים בכל הדברים שאזכור להלן. והגם שאי אפשר להעמיד הדת על תילה, מכל מקום במה דאפשר צריכים להזהר:

(א) שלא לקנות תפילין ומזוזות רק מסופר מובהק שהוא ירא שמים, וכן לא יקנה בתים רק מאומן מומחה שהוא ירא שמים ועושה הכל על פי הוראת מורה צדק. ודלא כהמון שדי להם שיהי' "היימישער און חסידישער איד", אבל באמת צריך שיהי' נעשה הכל על פי הוראת מורה צדק.

ה. ועיין מנחת חינוך סימן תכ"ג בסופו שכתב, וזה לשונו: וכן נראה אפשר, דגבי מזוזה, דבכל רגע עובר בעשה, הוא חמור יותר, כסברת הר"ן ביומא גבי פקוח נפש דלאו חמור מסקילה, והבאנו כמה פעמים בחלק זה. וגם לענין תשובה אפשר דחמור מטעם הזה, ואין להאריך ע"ז, עכ"ל.

(ב) שלא לדקדק במחירם, רק ישלם כפי אשר יושט עליו, כדי שיהיו כשרים ומהודרים אפי' למהדרין מן המהדרין.

(ג) כשקונה בתים, יזהר לראותן כשהם עדיין לבנים, כדי שלא יהי' טיח או דבק במקום שמעכב לריבועי ולשלימות הבתים, וכדי שיהי' נראה החרץ בין בית לבית במקומם ממש. ודלא כמו שעושין הרבה, שאחר שמשחירין את הבתים עושים חריץ שלא במקומו כדי שיהי' נאה ומהודר יותר.

(ד) שכל הדברים שצריכים להעשות, יהיו נעשים רק על ידי עבודת יד, בלא שום מואשין¹.

(ה) השי"ן של הבתים יהי' נעשה בידים, על ידי צבת, ולא על ידי דפוס, כדי לצאת דעת המחמירין שסוברין שזהו נקרא חק תוכות.

וזה לשונו הקול סופרים (באגרת שכ' לאחיו באות ט'): וכאשר תסדר תפילין, תמדוד מקודם ריבוע הבתים, כי אין לסמוך על חזקת אומן, כי עינינו רואות עד היכן מגיע חזקתן, כי בתחילה היו עושין הסופרים גם הבתים, מה שאין כן עתה. גם ישלחו לך הבתים לבנים, למען תוכל לראות מה נעשה בהן, אם אין בהם נקבים, וכל שכן שלא יהי' מוטחים בטיחה עבה שיש בה ממש, עכ"ל. וכ"ז נכתב בדור הקדום, וכל שכן עכשיו שבודאי צריכים להזהר על כל פנים בכל הנ"ל.

ו. עיין משנה ברורה (הלכות תפילין סימן ל"ב סעיף ל"ט) שכתב אודות גודל החומרא שיהיו מרובעין כדין. וזה לשונו השו"ע שם: וצריך לרבע מקום מושבן וגם הבתים, עכ"ל. וכתב על זה במשנה ברורה שם (ס"ק קע"ז), וזה לשונו: מושבן – והוא התיתורא, דהיינו שיחתוך המעברתא מב' צדדיו כדי שיהא ניכר ריבוע התיתורא, וכדלקמן בסי' מ"ד. וצריך להשגיח מאוד על זה כי כל זה מעכב אפילו בדיעבד. וגם יש להשגיח בענין התפירה, כי מחמת שהסופרים עושין נקבים גדולים קצת, נמשך החוט לצדדין ועי"ז אין התפירות שוות בריבוע, זה נכנס וזה יוצא. והתיתורא צריכה להיות מרובע בין מלמעלה ובין מלמטה. ועכשיו בעוונותינו הרבים הרבה שאין משגיחין על תפיליהן שיהיו מרובעין כדין, אפילו המדקדיקין במצוות יש שאין משגיחין כי אם על ראש הבתים שיהיו מרובעין ואין משגיחין על התיתורא ועל התפירות שהוא גם כן מעיקר הדין, והוא דבר הנקל לתקן, עכ"ל.

ז. לכתחילה.

❧ סימן ו ❧

המזוזות שיש לנו - האם הם באמת כשרים?

אנו מלמדים את בנינו לנשק את המזוזה בכל ערב קודם השינה, ואומרים להם שהמזוזה היא שמירה על הבית, כמרומוז בשם שד"י שעל גבי המזוזה, שהוא ראשי תיבות ש'ומור ד'לתות י'שראל (או ש'ומור ד'ירת י'שראל). אמנם לזה נחוץ מאוד לדעת אם המזוזה היא באמת כשרה. וכמו שכתב בדרכי משה (יו"ד סימן רפ"ו אות ד', מהמרדכי בשם מהר"ם), וזה לשונו: מובטח אני, שכל בית מתוקן במזוזה כהלכתה, אין שום מזיק יכול לשלוט בו, עכ"ל.

ובסידור האריז"ל^ח (מצות מזוזה) כתב, וזה לשונו: צריך לבדוק המזוזה שתהי' כשירה תמיד, שאז הבית ניצל משדים ומרוחות רעות, עכ"ל. וכעין זה כתב גם כן בספר הגן ודרך משה שנעתק לעיל (ח"א אות כ"ה), בענין "סוד מזוז"ת אותיות ז"ז מו"ת", "שזז והולך מהחדר שיש בו מזוזה כשרה", עכ"ל. ועיי"ש סיפור נפלא.

אבל בעוונותינו הרבים 70% אחוז מהמזוזות בזמנינו הם פסולים. והבנים צריכים לעורר את הוריהם מענין גדול זה. כי הרבה פעמים אין יודעים ואין מרגישים בזה, שרוב המזוזות הקטנות שמוכרים כהיום בחנויות הספרים וכדומה פסולים המה.

❧ סימן ז ❧

מעשה נורא מספר הגן ודרך משה

זה לשון ספר הגן ודרך משה (ליום אחד עשר - דף י"ח סע"א ואילך): ואין אני יכול להתאפק מלהודיע לכם המעשה במדינת פיהם, שהכה הרעמים וברק בתוך בית יהודי אחד בארץ אצל מזוזות הבית בלי שום היזק, וכאשר באתי לעיר ההוא לבדוק המזוזות כמנהגי, סיפר לי היהודי הנ"ל את המאורע. אמרתי לו: שמא המזוזה היא פסולה, אמר לי: זה ימים מועטים שקניתי את המזוזה.

ח. כתיבת יד הרה"ק ר' אברהם שמשון ז"ל, בן רבינו בעל תולדות יעקב יוסף ז"ל. דפוס-צילום, בני-ברק תשנ"ה.

אמרתי לו אף על פי כן. ובדקתי אותה ומצאתי חסר הפסוק למען ירבו וכו'.
על כן יזהר כל אחד לבדוק מזוזותיו אף אם הם חדשים מקרוב באו, עכ"ל.

❧ סימץ ח ❧

מעשה נורא מאוירון שנפל עם 179 בני אדם ורק 5 יהודים נצלו

מעשה נורא במדינת ארגנטינא: מטוס שהיו עליו 179 בני אדם, התרסק
בהיותו בגובה עשרת אלפים רגל. בין נוסעי המטוס הזה היו גם ששה

אנשים מאחינו בני ישראל (רב אחד, משגיח אחד ועוד ארבע יהודים). והנה חמשה מבין
ששה היהודים הללו נשארו בחיים. אחד מהם נמצא על האילן, בלי שום היזק
בעז"ה, א' מהם הי' גם כן על האילן, אבל רגלו האחת נשברה ל"ע, ושלושה
מהם היו על הר גבוה עם פצעים קלים, והששי נהרג אז לא עלינו.

עלה אז בדעתו של אחד מהניצולים של התאונה (שהוא חסיד חב"ד), שאולי הששי

שנהרג ל"ע לא היו לו מזוזות כשרות בדלתות ביתו. וכשהלך לנחם את

משפחת היהודי הששי שנלב"ע, בדק את המזוזה בחדר שהי' ישן הנהרג, ומצא

בנרתיק המזוזה (מזוזה-האלטער) עשרת הדברות שהיו מודפסים על נייר פשוט!!!

כל הנוכחים ראו כן תמיהו. וכידוע מה שכתב מרן הבית יוסף זי"ע (יו"ד סימן רפ"ה),

וזה לשונו: **שמירת הבית הוא נס נגלה, שהדרים בשאר בתים שאין בהם מזוזה**

נזקין, והדר בבית שיש בו מזוזה ניצול, עכ"ל.

בעת ההוא דיווחו כל עיתוני הסביבה אודות המאורע, וכולם (אף הנכרים) הוסיפו,

שרואים בחוש איך שהקב"ה שומר את עמו ישראל, שאף אחד מהנכרים

לא ניצול מתאונת המטוס, רק ה' אנשים מאחינו בני ישראל, והי' מזה קידוש

השם גדול.

השם יתברך יעזור שמצות אלו יגן עלינו מכל גזירות קשות ורעות, ונצליח

בכל מעשינו, ושנזכה לראות בנים ובני בנים חיים וקיימים עוסקים

בתורה ובמצוות לשמה מתוך בריאות הגוף השלימה, ונזכה לראות בישועת

עולמים בביאת אליהו הנביא זל"ט ומלך המשיח במהרה בימינו אכי"ר.

מצוה שאין לה רודפים רדוף אחריה לעשותה וגדול זכות

מצוות אלו תפילין ומזוזה במיוחד לשמירה ולהצלה, כי מצוות אלו הם

בבחינת "מת מצוה", שמעטים המה המתעסקים בהם על כן יש

להשתדל בזה ביתר שאת ויתר עז. כדאיתא בספר חסידים (סימן רס"א),
וזה לשונו:

אהוב לך את המצוה הדומה למת מצוה שאין לה עוסקים, כגון שתראה מצוה
בזויה או תורה שאין לה עוסקים כו', אתה תלמודם ותקבל שכר גדול
כנגד כולם, כי הם דוגמת מת מצוה, עכ"ל.

וכעין זה כתב גם כן שם (בסימן ק"ה), וזה לשונו: כל מצוה שאין לה דורש ואין
מי שיבקש אותה, תדרשנה לפי שהיא כמת מצוה, ומצוה שאין לה
רודפים רדוף אחריה לעשותה כו', עכ"ל].

